

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาชีววิทยาของการตั้งท้องและการให้ลูกในแพะพื้นเมืองไทย สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

(1) ค่าเฉลี่ยของเวลาที่สามารถตรวจส่องการตั้งท้องได้เร็วที่สุด คือ 25.0 ± 1.4 วัน โดยใช้เครื่องอัลตราซาวน์ (Real time ultrasonography scanner) รุ่น HS-2000 (HONDA ELECTRONICS, Japan) ใช้คลื่นความถี่ระดับ 5 MHz สอดเข้าทางทวารหนัก

(2) การเจริญเติบโตของตัวอ่อนมีรูปแบบการเจริญเป็นแบบเอกซ์โพเนนเชียล (exponential growth) ส่วนแม่แพะเป็นแบบเส้นตรง (linear growth)

(3) อัตราการเจริญเติบโตต่อวันของแม่แพะที่ตั้งท้องลูกตัวเดียวและลูกแฝดในช่วง 63 วัน ของการตั้งท้อง เท่ากับ 0.074 ± 0.009 และ 0.106 ± 0.034 กิโลกรัมต่อตัวต่อวัน

(4) สัดส่วนของ placentome ของแม่แพะที่ตั้งท้อง เมื่อแม่แพะตั้งท้องนานขึ้นสัดส่วนของ placentome type C และ D สูงขึ้น ในขณะที่ placentome type A และ B ลดลง

(5) ระดับความเข้มข้นของชอร์โมนโปรเจสเตอโรนสูงขึ้นตามจำนวนวันของการตั้งท้อง และระดับความเข้มข้นของชอร์โมนคอร์ติซอลไม่มีความแตกต่างกันระหว่างแม่สัตว์ที่ให้ลูกตัวเดียวและให้ลูกมากกว่าหนึ่งตัว

2. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาระบบนี้พบว่าการเจริญเติบโตของตัวอ่อนสามารถศึกษาได้โดยการวัดการเจริญของอวัยวะหรือส่วนของร่างกายบางประการได้ และการทำการศึกษาค่าความสัมพันธ์ของค่านี้วัดอื่นๆ ที่แสดงให้เห็นการเจริญเติบโตของตัวอ่อนแพะพื้นเมืองไทย เช่น ค่า Biparietal diameter (BPD), ขนาดศีรษะ (head diameter), ความลึกของส่วนอก (Thoracic depth), ความกว้างส่วนอก (Thoracic diameter) เป็นต้น นอกจากนั้นแล้วข้อมูลที่ได้ทางชีววิทยาสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการการเลี้ยงแพะในระหว่างการตั้งท้องและการให้ลูกได้